

Nagroda PAU im. Erazma i Anny Jerzmanowskich dla księdza profesora Michała Hellera

Polska Akademia Umiejętności wyłoniła laureata Nagrody Jerzmanowskich na 2022 rok. Nagrodę otrzymał ks. profesor Michał Heller

Nagroda, której pełna nazwa brzmi: Nagroda Polskiej Akademii Umiejętności im. Erazma i Anny Jerzmanowskich, wpisuje się w piękną tradycję PAU i naszego regionu w promowaniu zasług wybitnych Polaków. Partnerami tego wydarzenia są: Województwo Małopolskie i Miasto Kraków.

Przyznawana w latach 1915–1938 Nagroda zyskała wielki prestiż, tak ze względu na wybitnych laureatów, jak i na swoją wysokość. Odnowiona w roku 2009 – w stulecie śmierci Erazma Jerzmanowskiego – staraniem PAU i z jej inicjatywy, przy wsparciu Towarzystwa Przyjaciół Prokocimia im. E. i A. Jerzmanowskich, a dzięki funduszom Województwa Małopolskiego jako Partnera, ma wyróżniać kandydata, który – zgodnie z testamentem Erazma Jerzmanowskiego – „przez swe prace literackie, naukowe lub humanitarne dokonywane z pożytkiem dla ojczystego kraju, potrafił zająć wybitne stanowisko w społeczeństwie polskim”. Pierwszą laureatką Nagrody po jej wznowieniu została Janina Ochojska-Okońska, dołączając tym samym do grona świetnych poprzedników: kardynała Adama Sapiehy, Henryka Sienkiewicza, Ignacego Paderewskiego i innych. Kolejnymi laureatami odnowionej Nagrody zostali Jerzy Nowosielski, Maciej Grabski, Adam Bielański, Andrzej Zoll, Jerzy Owskiak, Jerzy Limon, ks. Adam Boniecki, Krzysztof Penderecki, Anna Dymna, Adolf Juzwenko, s. Małgorzata Chmielewska.

Tegoroczny laureat, ksiądz profesor Michał Heller, to filozof, uczony o światowej sławie, niestrudzony animator badań naukowych oraz wybitny popularyzator nauki.

Przez całe swe naukowe życie zmagają się z pytaniem, dlaczego świat jest „matematyczny”, czyli daje się opisać za pomocą abstrakcyjnych pojęć matematyki. Jest to istotnie bardzo zaskakujący fakt, odkryty przez Pitagorasa i potwierdzony przez współczesną naukę. Zastanawiali się nad nim najwięksi, włącznie z Albertem Einsteinem, który podsumował go słynnym zdaniem: „Pan Bóg jest subtelny, ale nie jest złośliwy”. Michał Heller stoi na stanowisku, że tę odpowiedniość pomiędzy abstrakcyjnym światem matematyki a światem realnym, można zrozumieć tylko, jeżeli faktycznie istniał scenariusz budowy świata, oparty na matematyce. Istnienie tej zadziwiającej „matematyczności świata” może więc stanowić ślad Kreatora.

Nagroda Templetona umożliwiła ks. Hellerowi ufundowanie Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych UJ. Tak powstało niezwykle twórcze środowisko, łączące humanistów z przedstawicielami nauk empirycznych; umożliwiające potrzebny dialog, a także badania interdyscyplinarne. Centrum Kopernika, którego ks. Heller jest niezmordowanym animatorem, nie tylko organizuje ważne debaty na temat istotnych zagadnień stojących dzisiaj przed nauką, ale stało się też żywym ośrodkiem skupiającym znakomity zespół badaczy i popularyzatorów nauki. Organizowany corocznie Copernicus Festival jest prawdziwym świętem nauki i kultury.

Wręczenie Nagrody odbyło się 12 grudnia, zgodnie ze zwyczajem – na Wawelu.